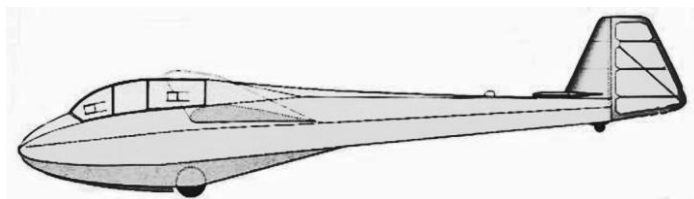

Oversigt over DaSK relaterede tosædede fly i Danmark

Ark.	Betegnelse	Registrering	L. d.	Gammel registrering	Ejer	Placering
4-1A	Göppingen 4 Gövier	OY - DXE	Ja	OY-69 "Side-by-side"	DaSK	Arnborg
4-2A	DFS Kranich II	OY - XLW	Ja	D-0031	DaSK	Arnborg
4-2B	DFS Kranich II B-1	OY - KRX	Nej	SE-SPK	DaSK	Arnborg
4-2C	DFS Kranich II B-1	OY - AXM	Nej		Niels E. G.	Arnborg
4-2X	Schweizer TG-3A	94-932			Havarerede på Vandel 1955	
4-3A	Mü 13 E Bergfalke	OY - BOX	Ja		DaSK	Arnborg
4-3F	Bergfalke II 55	OY - XBE	Nej	OH-KBE	DaSK	Arnborg
4-3G	Bergfalke III	OY - FBX	Nej	D 3201	DaSK	Arnborg
4-3H	Bergfalke IV	OY-XEW	?	Solgt til Ty. som D-6880.	Er i 2012 solgt ud af landet.	
4-3 I	Bergfalke III	OY - FHX	Ja		DaSK	Arnborg
4-4A	Doppelraab IV	OY-XAC	Ja	D-1367	DaSK	Arnborg
4-4B	Doppelraab IV	OY-XIT	Nej	D-6351 (Werk Nr. 03)	Museum	Stauning
4-5A	Specht	OY-VEX	Ja		DaSK	Arnborg
4-6A	Ka 2b Rhönschwalbe	OY-XEO	Ja	D-5495	DaSK	Arnborg
4-7A	Polyt III	OY - XFA	Ja	93-931 / Z-931	DaSK	Arnborg
4-8A	LET L-13 Blanik	OY-XIE	Nej	Sammensat af XIE & NIX "Helmetal"	Museum	Stauning
4-9B	Lehrmeister	OY-BAX	Ja	DM-3178	DaSK	Arnborg
4-10C	SZD-9bis Bocian 1E	OY-FVX	Ja	PH 1177 / 1413	DaSK	Arnborg
4-11A	Ka 4 Rhönlerche II	OY-DNX	Ja	D-4340	DaSK	Arnborg
4-12B	Ka 7 Rhönadler	OY-XFD	Ja	Z-983	DaSK	Arnborg
4-13A	Schleicher ASK 13	OY-EXJ	Ja	D-7957	DaSK	Arnborg

NB:

1. Vore danske skoleglidere "2 g" er, selv om de er tosædet, ikke med her, men er med under skoleglidere.
2. L. d. står for Luftdygtig.

Göppingen 4, "Gövier" OY-DXE

Luftdygtig: Ja. Byggeår: 1945. Ejer: DaSK. Plac.: Arnborg.

Arnborg 29/6-2021 Dieter Betz

Historie

Göppingen 4 (Gövier), Gö-4 er konstrueret af Wolf Hirth og Wolfgang Hütter i 1937-38.

Der blev bygget ca. 125 stk. af typen. Der har kun været dette ene eksemplar i Danmark.

Kroppens bredde er kun 94 cm, men de to piloter kan lægge armene ud i vingeroden, hvilket hjælper noget på den trange plads.

Dette eksemplar blev bygget af Stamgruppen, København i årene 1943-45 på basis af byggesæt og tegninger fra Sportflugzeugbau Schempp-Hirth.

Første gang registreret 14. maj 1945 som OY-69.

Ejere har været:

- Stamgruppen 1943-1951.
- Dansk Svæveflyvefond / Unionen 1951-1957.
- Åge Dyhr Thomsen, Herning 1957-1958.
Han deltog med Gö-4 ved DM i 1957.
- Midtjysk Flyveklub / (Herning) 1958-1965.
- Billund Flyveklub 1965-1968.
- J. A. Hebsgaard m. fl. Holstebro 1968-1969.
- Robert Nielsen Holstebro.

Robert købte den og tog den i 1969 under sine beskyttende vinger og opmagasinerede den i hans murede hønsehus i 46 år.

I oktober 2015 overdrog, nu afdøde Robert, flyet til DaSK og vi hentede den til Arnborg oktober 2015.

Gö-4'eren er i luften igen, efter en meget omfattende restaurering, hvor rigtig mange DaSK medlemmer aktivt har deltaget. - Det har været et godt projekt! Velux Fonden har støttet projektet økonomisk.

Restaureringen er gået forholdsvis hurtigt, kun ca. 6 år har det omfattende arbejde taget, inkl. alle godkendelser.

Spændvidde: 14,8 m. - Tomvægt: 240 kg. - Glidetæl: 20 ved 70 km/t. - Min. synk: 0,9 m/sek. ved 60 km/t.

DFS Kranich II OY-XWL

Luftdygtig: Ja. Byggeår: 1943. Ejer: DaSK. Plac.: Arnborg.

Historie:

Fremstillet i Slovakiet i 1943.

WL- (Luftwaffe), HB-482, D-8838, D-1660, Serienummer 1.000. Blev leveret til Hitlerjugends flyveskole i Gaissau, der ligger ved Bodensøen nær Altenrhein-flyvepladsen på grænsen til Schweiz, hvor den fungerede som træner.

Kort efter krigens slutning i 1945, kom der ordre om at alle tyske fly skulle ødelægges. Det lykkedes dog at få denne Kranich smugle over grænsen til Schweiz. Den kom så noget senere igen til Tyskland.

D-1680, Flieger Museum Augsburg 1973-1992,

D-0031, havareret 20.9.2004 i Tyskland.

Blev købt som vrak af Niels Sundbergs "Sun Air". Det kæmpe store arbejde med restaurering blev udført af DaSK.

I 2007 blev den dansk registreret: "OY-XWL". Den blev prøvefløjet efter genopbygning, i 2011.

I 2021 overdrog Sun Air Kranichen til DaSK.

Lidt om typen:

Designet af Hans Jacobs i 1935, primært til grunduddannelse af Luftwaffe piloter. Kranich'en er produceret i et meget stort antal i mange lande, nok ca. i alt to tusinde? Mest kendt er Kranich II.

Kranich er med sine mågelignende vinger og et vingearreal på 22,68 m² lidt besværligt at flytte med på jorden. Men i luften har den fremragende ydeevne – med glidetal på 23,6 hvilket var ret imponerende for den tid.

Den første Kranich kom til Danmark i 1954. Der har været 5 stk. af typen i Danmark: (AXM, BHX, BSX, XAA og XWL).

Plus en tidl. svenskregistreret, ikke-luftdygtig (SE-SPK), som p.t. står i DaSK depot.

Der blev herefter sat en del danske rekorder for tosædede med Kranich'en.

Typen nåede ikke at få særlig stor betydning for den videregående uddannelse af danske piloter.

Der kom efter Krigen en Kranich III som fløj første gang i 1952. Ingen er dog kommet til Danmark!

Spændvidde: 18 m. - Glidetal: 23,6 ved 75 km/t. - Min synk 0,69 m/sek. ved 65 km/t.

DFS Kranich B - I OY-KRX

Luftdygtig: Nej. Byggeår: 1944. Ejer: DaSK. Plac: Arnborg.

Registrering OY-KRX

Registrering	
Registreringsbreve	OY-KRX
Producenternes serienummer	077
År bygget	1944
Registreringsdato	2003.10.16R
Tidligere identiteter	SE-SPK Fv8216
Aflyst	
Skæbne	
Noter	Reservation til Dansk Svæveflyvehistorisk Klub, Arnborg.
Seneste opdatering	2020.05.25

Slags	
Typebetegnelse	DFS Kranich 2

Fabrikant	
Fabrikant	DFS (Deutsche Forschungsanstalt für Segelflug)

Builder	
Builder	Flygplan AB
Sted	Norrköping, Sverige

© 2018 Lars Finken & Hanno Fellmann

Som det ses, trænger den til en meget kærlig hånd.
Har desværre ikke et foto fra dets velmagtsdage.

Der har været 5 stk. luftdygtige danske Kranich (AXM, BHX, BSX, XAA og XWL).

DFS Kranich 2 B - I OY-AXM

Luftdygtig: Nej. Byggeår: 1943. Ejer: NEG Plac.: Arnborg.

Historie:

Fabrikationsnummer: 63.

Kom til Danmark i 1954.

Har været ejet af Birkerød Svæveflyveklub og har fløjet fra Sandholm.

Johan Otto Sørensen "TYR" og Christian Lund fløj den 15. juli 1956 fra Sandholm til Beldringe på Fyn i OY-AXM, en distance på 138 km heraf ca. 30 km over Storebælt og samtidig satte 2 Danmarksrekorder for tosædede fly.

Flyet er svært skadet og er i særdeles dårlig stand. - Det venter på en meget kærlig hånd.

NB:

Der har været 5 stk. luftdygtige danske Kranich (AXM, BHX, BSX, XAA og XLW).

Schweizer TG-3A Militær: 94-932

Byggeår: 1943 Havarede i 1955

Et svævefly, Schweizer TG-3A
magen til det der styrtede ned.

Til venstre fartøjschefen "Pillerik" i samtale med den kendte tegner fra svæveflyverhåndbogen, "TYR". Johan Otto Sørensen.
Fotoet er taget foran det fly der forulykkede, få dage før ulykken.

Historie

Der kom kun dette ene fly af typen til Danmark. FSN Karup benyttede det og de deltog i DM 1955 med piloterne: Poul Erik Nielsen "Pillerik" og Uffe S. Jacobsen.

Den 6. august havde de en udelanding på vej til Esbjerg. De blev hentet af en af Flyvevåbnets KZ 7'ere og udkoblede i ca. 500 m. højde over den store træ hangar fra krigens tid, der lå i den sydlige del af flyvepladsen Vandel.

Efter udkobling foretog de et par dristige loop!

Formentlig på grund af for høj fart, kom der flutter i rorene, hvorved piloten mistede herredømmet over flyet.

Det fløj næsten lodret ned i hangartaget, hvor vingerne blev revet af og blev liggende på taget, mens kroppen gik igennem taget. Begge ombordværende blev dræbt på stedet.

Flyets krop ramte i faldet en KZ-VII der stod i hangaren, som fik knust den ene vinge. En person som tilfældigvis sad i dette fly var lykkeligvis uskadt.

Lidt om typen

TG-3A er et tosædet svævefly designet og bygget i USA under Anden Verdenskrig, til træning af amerikanske piloter til WACO CG-4A Hadrian transportsvæveflyet.

Dette trævingedesign afløste den aluminiumsvingede TG-2, fordi aluminium i krigstidssituationen var en mangelvare. Kroppen er lærreds beklædte stålrør og vinger i træ beklædt med lærred.

Glidetæl: 20 - Spændvidde: 16,45 m. - Antal byggede: Ca. 114

Mü 13 E Bergfalke II OY-BOX

Luftdygtig: Ja. Byggeår: 1954. Ejer: DaSK. Plac.: Arnborg.

Jonatan Langborg Gødgaard

Lønstrup 2024

Historie:

Bygget på fabrikken Scheibe Flugzeugbau i Dachau 1954, fabrikations nr. 249.

Købt til Danmark i 1957 og registreret OY-BOX i 1958.

Flyet er i årene 2022 – 2023 blevet hovedoverhalet på DaSK værkstedet i Arnborg og er nu som ny.

Flot malet og stafferet som det var tidstypisk for typen i 1950'erne.

Lidt om typen:

Designet af Egon Scheibe i 1950, året før det blev tilladt tyskerne at svæveflyve igen efter Anden Verdenskrig.

Prototypen er bygget i Innsbruck, Østrig, og fløj første gang i 1951.

Egon Scheibe havde før krigen gjort sig gode konstruktionserfaringer med en række flytyper blandt andet Mü-10 og Mü13 D fra München Tekniske Højskole. Disse to typer med trævinger og stålørers krop dannede grundlaget for Mü-13 E Bergfalke.

I 1951 etableres "Scheibe Flugzeugbau" i Dachau, og seriefremstillingen af Bergfalke i større tal begyndte.

Der blev bygget i alt ca. 600 stk.

Flyet er enkelt, velflyvende og nem at håndtere, og med de, efter tiden, høje præstationer er det et fremragende fly, der var forud for sin tid.

I 1954 kom den første Bergfalke til Danmark, og siden er der kommet mange flere, nye og brugte. - I alt 29 stk. Bergfalken var i høj grad med til at undervisning i svæveflyvning kom videre med termikflyvning og stræk.

Forskellige versioner til Danmark:

- Mü 13 E Bergfalke. 3 stk.
- Bergfalke II. 14 stk.
- Bergfalke II 55. 8 stk.
- Bergfalke III. 3 stk.
- Bergfalke IV. 1 stk.

Spændvidde: 16,6 m. - Glidetæl: 28 ved 80 km/t. - Min synk 0,7 m/sek. ved 65 km/t.

Bergfalke II / III OY-XBE

Luftdygtig: Nej. Byggeår: 1956. Ejer: DaSK. Plac.: Arnborg.

NB: Er til salg.

Bergfalke III OY-FBX

Luftdygtig: Nej. Byggeår: 1956. Ejer: DaSK. Plac.: Arnborg.

© Joost J. Bakker

NB: Er til salg.

Bergfalke IV OY-XEW

Luftdygtig: ? Byggeår: 1972. Solgt i 2012 til Tyskland som D-6880.

Historie:

Blev i 1972 købt fabriksny af Dansk Svæveflyveunion og blev blandt andet anvendt ved instruktørkurser. Kroppen er, i forhold til Bergfalke III, ændret til ingen mede og ingen hjulaffjedring. På jorden er den meget haletung.

Vingerne er med lidt større spændvidde. Laminarprofilet har gjort den ret kritisk og spindvillig, hvilket ikke er en god egenskab i de tilfælde hvor man ville benytte den til grundskoling.

Ved spilstart skal der benyttes blå sprængstykke, der komplicerer startforløbet en del. Der er ikke ret langt fra min. hastighed til max hastighed i spilstart.

En nystartet svæveflyveklub i Sønder Felding "Aaskov Flyveklub" købte flyet, men solgte det efter nogen tid (i 1978) til Billund Svæveflyveklub.

Billund havde kun begrænset succes med flyet til grundskoling. De solgte det i 2012 til en klub i Tyskland, "D-6880". Billund købte i stedet en ASK 21.

Alt i alt blev flyet ikke nogen stor succes, slet ikke tilnærmelsesvis ligeså vellykket som dets mange forgængere.

Lidt om typen:

Designet af Egon Scheibe i 1969.

Der blev bygget i alt ca. 70 stk.

Spændvidde: 17,2 m. - Glidetale: 32 ved 85 km/t. - Mindste synk: 0,68 m/sek. ved 75 km/t.

Bergfalke III

OY-FHX

Luftdygtig: Ja. Byggeår: 1969. Ejer: DaSK. Plac.: Arnborg.

Historie:

Blev i 1969 købt som fabriksny af Vejle Svæveflyveklub og har fløjet i klubben i 56 år, først fra Vandel og senere fra Hammer, indtil den i 2025 blev skænket til DaSK. - Det blev til 39.800 starter og 6.800 timer.

Den har i de mange år ikke haft havari. Kun to gange har den fået mindre skade, en ved en hård landing hvor nogle Stålrør i bunden blev bøjet og en anden gang lidt skrammer ved udlandning.

Lidt om typen:

Designet af Egon Scheibe i 1950, året før det blev tilladt tyskerne at svæveflyve igen efter Anden Verdenskrig. Prototypen er bygget i Innsbruck, Østrig, og fløj i 1951.

Egon Scheibe havde før krigen gjort sig gode konstruktionserfaringer med en række flytyper blandt andet Mü-10 og Mü13 D (OY-MUX) fra München Tekniske Højskole. Disse to typer med trævinger og stålrørs krop dannede grundlaget for Mü-13 E Bergfalke.

I 1951 etableres "Scheibe Flugzeugbau" i Dachau, og seriefremstillingen af Bergfalke i større tal begyndte.

Der blev bygget i alt ca. 600 stk.

Flyet er enkelt, velflyvende og nemt at håndtere, og med de efter tiden høje præstationer er det et fremragende fly, der var forud for sin tid.

I 1954 kom den første Bergfalke til Danmark, og siden er der kommet mange flere, nye og brugte.

Bergfalken var i høj grad med til at undervisning i svæveflyvning kom videre med termikflyvning og stræk.

Forskellige versioner til Danmark:

○ Mü 13 E Bergfalke.	3 stk.
○ Bergfalke II.	14 stk.
○ Bergfalke II 55.	8 stk.
○ Bergfalke III.	3 stk.
○ Bergfalke IV.	1 stk.

Spændvidde: 16,6 m. - Glidetotal: 28 ved 80 km/t. - Min synk 0,7 m/sek. ved 65 km/t.

Doppelraab IV OY-XAC

Luftdygtig: Ja. Byggeår: 1956. Ejer: DaSK. Plac.: Arnborg.

Historie:

Doppelraab IV, OY-XAC blev amatørbygget i Tyskland i 1956, ud fra et byggesæt, og fik registreringen D-1367.

Den blev i 1960 købt af Holbæk Svæveflyveklub, der den 3. april begyndte at flyve med den.

Ifølge Flyv juli 1960: "Holbæk fløj en række passagerflyvninger fra Fjordlund-Gislinge i maj og fik forbavsende god højde på Doppelraab'en fra den lille plads".

Et mindre havari den 14. august 1966 i Roskilde, bevirkede at den blev slettet af registreringen i 1967.

Kom senere til DaSK der har restaureret den, Kom igen i luften den 4. oktober 2022 og flyver nu flittig.

Den noget specielle måde at koble startwiren på, er siden ændret til normal bundkobling.

Lidt om typen:

Svæveflyet Doppelraab fløj første gang den 5. august 1951 ved den første Wasserkuppe-konkurrence efter krigen, der blev afholdt, samme år (1951) som det blev tilladt tyskerne at flyve igen efter Anden Verdenskrig.

Det er et 2 sædet øvelsesplan designet af tyskeren Fritz Raab (1909-1989) med det formål at opfylde behovet for et simpelt og billigt skolefly, der kunne amatørbygges ud fra byggesæt.

Serieproduktion blev udført af firmaet Schempp-Hirth i Kirchheim / Teck, under ledelse af Wolf Hirth.

Der blev i alt bygget ca. 360 fly i flere varianter (flest af IV), hvoraf ca. 100 blev amatørbygget.

Det specielle ved Doppelraab'en er, at den er tosædet, men der er ikke fuld dobbeltstyring. Instruktøren sidder på et primitivt sæde højt bag eleven og rækker ind over denne og benytter samme styrepind og samme instrumenter.

Dog har instruktøren pedaler til betjening af sideroret. - En simpel og billig konstruktion!

Den lille klub som flyet er tiltænkt, har på denne måde, i et og samme fly, både et 2 sædet fly til skoling og et fly der er meget egnet til ensædet øvelsesflyvning og diplomaflæggelser.

Både vedrørende sværhedsgraden ved at flyve den og vedrørende præstationer, er sammenligning med en Grunau Baby ikke helt ved siden af.

Med et sådant fly kunne klubbens omkostninger begrænses.

Der har været 2 stk. af typen i Danmark. DaSK har den ene og Dansk Flyvemuseum i Stauning den anden (OY-XIT).

Spændvidde: 12,76 m. - Glidetæl: 20 ved 55 km/t. - Min synk 0,85 m/sek. ved 50 km/t

Doppelraab IV OY-XIT

Luftdygtig: Nej. Byggeår: 1964. Ejer: Museum. Plac.: Stauning.

Historie:

OY-XIT er af typen Doppelraab IV (Werk Nr. 03).

Designet i 1951 af Fritz Raab, München. Det lidt aparte udseende er en følge af, at alle konstruktionsdetaljer er tilpasset så enkle og billige, at flyet kan amatørbygges. OY-XIT (Werk Nr. 03) kom som brugt til Danmark i 1977.

Lidt om typen:

Designet af Fritz Raab i 1949-50 og fløj første gang i august 1951.

Serieproduktionen (ca. 360 stk.) blev ledet af Wolf Hirth.

Hensigten med konstruktionen var at tilgodese et behov for et billigt øvelsesfly til små klubber.

Det var velegnet til både ensædet øvelse og til træning med instruktør.

Instruktøren sad på et saddelagtigt sæde højt bag eleven. Han havde et sæt pedaler, men pinden var fælles med eleven som han måtte række ind over for at nå.

Der har været 2 stk. af typen i Danmark. (DaSK har den ene og Flyvemuseet i Stauning har den anden).

Spændvidde: 12,76 m. - Glidetæl: 20 ved 55 km/t. - Min synk 0,85 m/sek. ved 50 km/t.

Burglengenfeld Specht OY-VEX

Luftdygtig: Ja. Byggeår: 1954 Ejer: DaSK Placering: Arnborg

Historie:

Specht'en blev købt som nyt fly af Havdrup Svæveflyveklub, og kom på registrering den 22. maj 1954. Den 26. juli 1966 bliver den registreret med Svendborg Flyveklub's Svæveflyvegruppe som ejer. Luftdygtighedsbeviset udløber den 30. juni 1971 og den blev slettet af registret den 8. september 1977. Efter en del år under kummerlige forhold ender den hos DaSK, der ved en meget stor indsats, har sat den i luftdygtig stand og fik den registreret igen i 2001.

Lidt om typen:

Designet af Rudolf Kaiser, der omkring 1952 delte sin tid mellem Scheibe i Dachau og Schleicher i Poppenhausen. Specht'en blev en forløber for Schleicher Ka-4 Rhönlérche, der også er designet af Kaiser. De to har meget til fælles.

Specht'en er designet for amatørbygning.

Der er bygget i alt ca. 55 stk.

Der har i Danmark kun været dette ene eksemplar.

Spændvidde: 13,5 m. - Glidetal: 20 ved 75 km/t. - Min synk 0,87 m/sek. ved 68 km/t.

Schleicher Ka 2B Rhönschwalbe

OY-XEO

Luftdygtig: Ja. Byggeår: 1956. Ejer: DaSK. Plac.: Arnborg.

©Michael Andersen

Historie:

Kom som brugt til Danmark i 1968.

Tidligere tysk registrering: D-5495. Bygget i Poppenhausen 1956.

Fabrikationsnr. 223.

Købt af Odense Svæveflyveklub og indregistreret som OY-XEO den 15. august 1968. Solgt til Vestjyllands Svæveflyveklub den 5. september 1985.

Siden 2003 har flyet ikke været i brug, men er nu overdraget til Dansk Svæveflyvehistorisk Klub, som efter klargøring og en tur i den store langsomt arbejdende jura-mølle nu endelig har fået et luftdygtighedsbevis.

Har siden fløjet flittig, men har i sommeren 2020 været udsat for et havari, hvor kroppen knækkede kort bag vingerne.

I forbindelse med reparationen er der foretaget en hovedoverhaling af hele flyet der nu er som ny.

Lidt om typen:

Schleicher Ka 2 Rhönschwalbe er designet af Rudolf Kaiser i 1952 og bygget af firmaet Alexander Schleicher i Poppenhausen. Byggematerialer er træ og lærred.

Flyet er velegnet til skoling, men med sine gode præstationer også velegnet til præstationsflyvning.

Der blev bygget flere forskellige versioner, i alt blev der bygget 71 stk. Produktionen ophørte i 1962.

Spændvidde: 16 m. - Glidetæl: 26 ved 83 km/t. - Min synk: 0,7 m/sek. ved 67 km/t.

NB: I Juli 1959 kom afløseren til Ka 2 i luften. Rudolf Kaiser/Alexander Schleichers Ka 7 Rhönadler med stålørskrop.

Polyt III OY-XFA

Luftdygtig: Ja. Byggeår: 1954. Ejer: DaSK. Plac.: Arnborg.

Photo: Dieter Betz

Historie:

Byggeriet blev påbegyndt i 1951 på FSN Værløse, og prøveflyvningen blev foretaget i 1954.

Billedet viser flyveåbnets type A, der havde registrering: 93-931 og senere Z-931.

I 1968 fik den civil registrering: OY- XFA. Den blev afmeldt i 2006.

I 2015 blev den overdraget til DaSK, der hentede den i Ålborg, fra Forsvars- og Garnisonsmuseum.

I april 2020 kom Polyt III i luften, efter en total overhaling. Den er virkelig flot!

Lidt om typen:

Konstruktionen blev påbegyndt i 1951. Helge Pedersen (HP) var primus motor. Man fik støtte fra Tuborg Fonden og Laurits Andersens Fond. Kroppen er fremstillet af stålør.

Første fly blev produceret på FSN Værløse, og prøveflyvningen blev foretaget i 1954. Der måtte foretages visse ændringer, inden resultatet var tilfredsstillende.

Flyet er beregnet til skoling af både begyndere og videregående.

Det deltog i DM i 1955 og fik en 5 plads.

Første fly fik betegnelsen A, medens det næste, ikke helt identiske fik betegnelsen B: "OY-XAG".

I 1964-65 gik man i gang med en større modifikation af type B og gav den derefter betegnelsen C: "OY-XAG".

Spændvidde: 14,8 m. - Glidetæl: 20 - Min synk 0,95 m/sek.

LET L-13 Blanik OY-XIE

Luftdygtig: Nej. Byggeår: 1977. Ejer: Museum. Plac.: Stauning.

Historie:

Købt til Danmark, Christianshede i 1977.

Fabrikationsnr.: 026924

Konkurrence nr. S3.

Delvis havareret den 9/4. 1988 på Christianshede. Den venstre vinge blev stærkt beskadiget.

Denne Blanik XIE er forsynet med en vinge fra Tølløse OY-NIX, der passede helt perfekt, selvom den er 13 år ælder og fra en anden produktion.

Lidt om typen:

Blanik'en er en Tjekkisk konstruktion.

Er designet af Karel Dlouhý og fabrikeret af Let Kunovice.

Den er bygget helt i letmetal.

Der er bygget i alt ca. 2.649 stk.

Varianter:

L-13 AC / L13 J / L13 TJ / L13 A1 / TG 10 samt L-23 Super Blanik.

Danmark har haft typerne:

L-13 Blanik: 9 stk. OY-XGB, OY-NIX, OY-XRK, OY-XIS, OY-XIE, OY-XCF, OY-VKX, OY-VGX, OY-VXH.

L-23 Super Blanik: 1 stk. OY-SBX

Spændvidde: 16,2 m. - Glidetæl: 28,2 ved 93 km/t. - Min synk 0,84 m/sek. ved 83 km/t.

Lehrmeister OY-BAX

Luftdygtig: Ja. Byggeår: 1959. Ejer: DaSK. Plac.: Arnborg.

Historie:

Denne Lehrmeister (Fabr. nr. 178) var den første, der kom til Danmark fra DDR, flyet blev midlertidig registreret den 28. juli 1959 og endelig registreret den 28. juli 1959 til Bornholms Flyveklub, Rønne, hvor den blev anvendt som skolefly.

Den 4. oktober 1976 er Frederikssund-Frederiksværk Flyveklub registreret som ejer.

Den 10. august 1979 sælges den tilbage til Bornholms Flyveklub, Rønne, hvor den har været siden.

I oktober 2020 blev flyet overdraget til DaSK som ejer og bruger.

Efter en mindre overhaling indtrådte BAX i foråret 2021 i DaSK's flåde af luftdygtige fly.

Lidt om typen:

Der har været 10 stk. Lehrmeister i Danmark.

Lehrmeisteren er en konstruktion fra DDR (Østtyskland)

Er designet af Hans Hartung, Wilhelm Zimmermann og Gerhard Renner.

Fabrikeret af VEB Apparatebau Lommatzsch.

Der er bygget i alt ca. 223 stk., heraf er de 22 af typen FES-530-I.

Varianter:

FES-530 / FES- 530-I / FES-530 - II.

Spændvidde: 17 m. - Glidetæl: 26 ved 78 km/t. - Min synk 0,8 m/sek. ved 74 km/t.

SZD-9bis Bocian 1E P-463 OY-FVX

Luftdygtig: Ja. Byggeår: 1969. Ejer: DaSK. Plac.: Arnborg.

Historie:

Flyet blev i 1969 indkøbt som ny af en gruppe på 6 medlemmer af Nordsjællands Svæveflyveklub.

5 - 6 år senere blev den solgt til Århus Svæveflyveklub.

I 1999 endte Bocia'en sin tid som skolefly i Århus og blev solgt til Holland.

I årene 2004 – 2008 blev flyet flot istandsat.

I 2016 blev Bocia'en igen annonceret til salg.

Kaj Lund og Klaus Degner blev så enige om at den måtte tilbage til Danmark.

Sammen med 4 andre købte gruppen så OY-FVX som herefter blev doneret til DaSK.

Ark.: 4-10 B

Lidt om typen:

Er designet af: Marian Wasilewski, Roman Zatwarnicki og Justyn Sandauer.

Fabrikeret af: Szybowcowy Zakład Doświadczalny.

Der er bygget i alt ca. 616 stk., i 8 forskellige varianter.

1A / 1B / 1C 7 Z / 1D / 1E og Bocian 3.

Til Danmark kom:

- 3 stk. type 1D
- 4 stk. type 1E

Spændvidde: 17,8 m. - Glidetæl: 26 ved 78 km/t. - Min synk 0,82 m/sek.

Schleicher Ka 4 Rhönlerche II OY-DNX

Luftdygtig: Ja. Byggeår: 1955. Ejer: DaSK. Plac.: Arnborg.

Historie:

Rhönlerchen, fabr. nr.: 139, fløj i mange år i Tyskland som D-4340.

Købt af Næstved Svæveflyveklub, der fik den registreret den 21. april 1964.

Herfra blev den solgt til en nystartet svæveflyveklub i Daugaard nær Vejle, kaldet "Svalen",.

På grund af en tragisk ulykke med et motorfly, hvor det meste af klubbens ledelse omkom, blev klubben opløst.

Medlemmerne kom til Vejle Svæveflyveklub og Svalens materiel indgik som medlemmernes indskud til klubben.

Den er 18. september 1978 omregistreret til Vejle Svæveflyveklub, der fløj med den i nogle år, hvorefter de

skænkede den til DaSK, der siden har anvendt den flittig.

Lidt om typen:

Designet af Rudolph Kaiser og produceret af firmaet Alexander Schleicher, der også leverede flyet som "Rohbau".

Målet med designet var at producere et simpelt, billigt og robust tosædet fly for primær skoling i klubber.

Der er bygget i alt ca. 338 stk.

I Danmark har der været 11 stk. af typen.

Spændvidde: 13 m. - Glidetal: 18 ved 78 km/t. - Min synk 1,1 m/sek. ved 62 km/t.

Schleicher Ka 7 Rhönadler OY-XFD

Luftdygtig: Ja. Byggeår: 1959. Ejer: DaSK. Plac.: Arnborg.

Historie:

Denne Rhönadler (fabr. nr. 477) er den ene af tre, Ka 7'ere, som det danske flyvevåben købte i 1959 til afløsning for deres 2 g skoleglidere.

I den militære periode har den været sølvfarvet og båret registreringen: 98-983 og senere Z-983.

Da flyvevåbenet i 1968 ophørte med gratis flyvning til jordpersonel, blev alle de militære svævefly gratis overført til de civile svæveflyveklubber, der opstod på flyvestationerne.

Z-983 blev civilregistreret som OY-XFD og har siden fløjet i FSN Karup Svæveflyveklub og Skive Svæveflyveklub efter de to klubbers fusion.

Da den for en del år siden blev taget ud af drift, blev den overdraget til DaSK.

Flyet er i årene 2020 – 2023 blevet hovedoverhalet på DaSK værkstedet i Arnborg og er nu så flot som ny.

Blev prøvefløjet foråret 2023.

Lidt om typen:

Schleicher Ka 7 Rhönadler er designet af Rudolf Kaiser (ud fra Ka 2 Rhönschwalbe) og blev prøvefløjet i september 1956. Bygget af firmaet Alexander Schleicher i Poppenhausen.

Byggematerialer er, vinger af træ og lærred medens kroppen er stålør beklædt med lærred..

Flyet er meget velegnet til skoling, men med sine gode præstationer også velegnet til præstationsflyvning.

I alt blev der bygget 550 stk.

Spændvidde: 16 m. - Glidetæl: 26,1 ved 83 km/t. - Min synk: 0,7 m/sek. ved 67 km/t.

NB: I Juli 1966 kom afløseren til Ka 7 i luften. Rudolf Kaiser/Alexander Schleichers populære ASK-13.

Schleicher ASK 13 OY-EXJ

Luftdygtig: Ja. Byggeår: 1978. Ejer: DaSK. Plac.: Arnborg.

Historie:

Købt i Tyskland (reg. D-7957) i november 2016 af Jørgen Bruun og Erling Rasmussen og doneret til DaSK.

Lidt om typen:

Schleicher ASK 13 er designet i 1965 af Rudolph Kaiser. Fløj første gang i 1966.

Det er et nyt design til afløser af den populære Ka 7 Rhönadler.

Der er bygget godt 700 stk. af typen.

I Danmark har der været 9 stk.

Den første i Danmark var OY-VXF der i 1968 kom til Tølløse.

Spændvidde: 16 m.

Glidetal: 28 ved 90 km/t.

Min synk: 0,81 m/sek. ved 70 km/t.

VGC Rally 2018, Stendal i Tyskland

NB:

Det tyske firma Alexander Schleicher i Poppenhausen, har i mange år udviklet populære tosædede svævefly til skoling og videregående træning.

I 1953 kom man med Ka 2 Rhönschwalbe. Ca. 75 stk.

I 1956 med en videreudvikling forsynet med stålrørskrop, der fik betegnelsen Ka 7 Rhönadler. Ca. 550 stk.

I 1966 kom en helt ny forbedret konstruktion med betegnelsen ASK 13. Mere end 700 stk.

Endelig i februar 1979 kom den meget populære glasfiber ASK-21, der nu gennem godt 40 år er produceret i mere end 1000 eksemplarer og den er stadig i produktion.